

PROGRAM PRAKTYKI PEDAGOGICZNEJ DLA STUDIÓW PODYPŁOMOWYCH NA KIERUNKU EDUKACJA I REHABILITACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ

I) Podstawa prawna

- 1) Ustawa z dnia 20 lipca 20018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2018, poz. 1668, z późn. zm.).
- 2) Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z dnia 2 sierpnia 2019 , poz. 1450).

II) Ogólne efekty kształcenia

Po zakończeniu praktyki pedagogicznej słuchacz:

- 1) posiada wiedzę psychologiczną i pedagogiczną pozwalającą na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania - uczenia się;
- 2) posiada wiedzę z zakresu dydaktyki i szczegółowej metodyki działalności pedagogicznej, popartą doświadczeniem w jej praktycznym wykorzystywaniu;
- 3) posiada umiejętności i kompetencje niezbędne do kompleksowej realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań szkoły, w tym do samodzielnego przygotowania i dostosowania programu nauczania do potrzeb i możliwości uczniów;
- 4) wykazuje umiejętność uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów;
- 5) umiejętnie komunikuje się przy użyciu różnych technik, zarówno z osobami będącymi podmiotami działalności pedagogicznej, jak i z innymi osobami współdziałającymi w procesie dydaktyczno-wychowawczym oraz specjalistami wspierającymi ten proces;
- 6) charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności;
- 7) jest praktycznie przygotowany do realizowania zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli nauczyciela.

III) Szczegółowe efekty kształcenia

Po zakończeniu praktyki pedagogicznej słuchacz:

1) posiada wiedzę na temat:

- a) rozwoju człowieka w cyklu życia, zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym, poszerzoną w odniesieniu do odpowiednich etapów edukacyjnych,
- b) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, w tym w działalności pedagogicznej (dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej), oraz ich prawidłowości i zakłóceń,
- c) wychowania i kształcenia, w tym ich filozoficznych, społeczno-kulturowych, psychologicznych, biologicznych i medycznych podstaw,
- d) współczesnych teorii dotyczących wychowania, uczenia się i nauczania oraz różnorodnych uwarunkowań tych procesów,
- e) głównych środowisk wychowawczych, ich specyfiki i procesów w nich zachodzących,
- f) projektowania i prowadzenia badań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej, poszerzoną w odniesieniu do odpowiednich etapów edukacyjnych i uwzględniającą specjalne potrzeby edukacyjne uczniów z zaburzeniami w rozwoju,
- g) struktury i funkcji systemu edukacji , celów, podstaw prawnych, organizacji i funkcjonowania instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych,
- h) podmiotów działalności pedagogicznej (dzieci, uczniów, rodziców i nauczycieli) i partnerów szkolnej edukacji (np. instruktorów harcerskich) oraz specyfiki funkcjonowania dzieci i młodzieży w kontekście prawidłowości i nieprawidłowości rozwojowych,
- i) specyfiki funkcjonowania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
- j) metodyki wykonywania zadań – norm, procedur i dobrych praktyk stosowanych w wybranym obszarze działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach ogólnodostępnych, w szkołach i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych),
- k) bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, do pracy w których uzyskuje przygotowanie,
- l) projektowania ścieżki własnego rozwoju i awansu zawodowego,
- m) etyki zawodu nauczyciela;

2) w zakresie umiejętności:

- a) potrafi dokonywać obserwacji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych,

- b) potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz psychologii do analizowania i interpretowania określonego rodzaju sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, a także motywów i wzorów zachowań uczestników tych sytuacji,
- c) potrafi posługiwać się wiedzą teoretyczną z zakresu pedagogiki, psychologii oraz dydaktyki i metodyki szczegółowej w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych na poszczególnych etapach edukacyjnych,
- d) potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością pedagogiczną (dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą), korzystając z różnych źródeł (w języku polskim i obcym) i nowoczesnych technologii,
- e) posiada umiejętności diagnostyczne pozwalające na rozpoznawanie sytuacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, opracowywanie wyników obserwacji i formułowanie wniosków,
- f) posiada rozwinięte kompetencje komunikacyjne: potrafi porozumiewać się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk, będącymi w różnej kondycji emocjonalnej, dialogowo rozwiązywać konflikty i konstruować dobrą atmosferę dla komunikacji w klasie szkolnej,
- g) potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych związanych z odpowiednimi etapami edukacyjnymi,
- h) potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne materiały, środki i metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) oraz wykorzystywać nowoczesne technologie do pracy dydaktycznej,
- i) potrafi kierować procesami kształcenia i wychowania, posiada umiejętność pracy z grupą (zespołem wychowawczym, klasowym),
- j) potrafi animować prace nad rozwojem uczestników procesów pedagogicznych, wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy oraz inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie,
- k) potrafi pracować z uczniami, indywidualizować zadania i dostosowywać metody i treści do potrzeb i możliwości uczniów (w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) oraz zmian zachodzących w świecie i w nauce,
- l) potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w wykonywanej działalności,
- m) potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role; umie podejmować i wyznaczać zadania; posiada elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych), posiada umiejętność współpracy z innymi nauczycielami, pedagogami i rodzicami uczniów,
- n) potrafi analizować własne działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze) i wskazywać obszary wymagające modyfikacji, potrafi eksperymentować i wdrażać działania innowacyjne,
- o) potrafi zaprojektować plan własnego rozwoju zawodowego;

3) w zakresie kompetencji społecznych:

- a) ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w trakcie realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych),
- b) jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela,
- c) ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) w stosunku do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- d) ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej; wykazuje cechy refleksyjnego praktyka,
- e) ma świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów,
- f) odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze),
- g) jest gotowy do podejmowania indywidualnych i zespołowych działań na rzecz podnoszenia jakości pracy szkoły;

4) w zakresie języka obcego, w przypadku gdy język obcy:

- a) jest specjalnością kształcenia - ma umiejętności językowe w zakresie języka obcego, do nauczania którego uzyskuje przygotowanie, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w zakresie języka obcego niebędącego specjalnością kształcenia zgodne z wymaganiami ustalonymi dla określonego obszaru i poziomu kształcenia w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego,
- b) nie jest specjalnością kształcenia - ma umiejętności językowe zgodne z wymaganiami ustalonymi dla określonego obszaru i poziomu kształcenia w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego;

5) w zakresie technologii informacyjnej - posiada:

- a) podstawową wiedzę i umiejętności w zakresie technik informatycznych,

- b) przetwarzania tekstów, wykorzystywania arkuszy kalkulacyjnych, korzystania z baz danych, posługiwania się grafiką prezentacyjną, korzystania z usług w sieciach
  - c) informatycznych, pozyskiwania i przetwarzania informacji, umiejętność zróżnicowanego wykorzystywania technologii informacyjnej w pracy pedagogicznej;
- 6) w zakresie emisji głosu - posiada:
- a) podstawową wiedzę o funkcjonowaniu i patologii narządu mowy,
  - b) wykształcone prawidłowe nawyki posługiwania się narządem mowy;
- 7) w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy - posiada niezbędną wiedzę z zakresu zasad bezpieczeństwa, udzielania pierwszej pomocy i odpowiedzialności prawnej opiekuna.

IV) Charakterystyka praktyki

- 1) Praktyka pedagogiczna na kierunku Edukacja i Rehabilitacja Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną realizowana jest w ramach standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.
- 2) Praktyka pedagogiczna trwa:
  - a) **180 godzin zegarowych** – dla słuchaczy nie posiadających przygotowania w zakresie pedagogiki specjalnej
  - b) **120 godzin zegarowych** - dla słuchaczy posiadających przygotowanie w zakresie pedagogiki specjalnej a chcących uzyskać przygotowanie w dodatkowym zakresie pedagogiki specjalnej
  - c) **1 godzina zegarowa = 60 minut**
- 3) Praktyka pedagogiczna może być realizowana tylko i wyłącznie w placówkach oświatowych np. w przedszkolach specjalnych, szkołach specjalnych i placówkach specjalnych lub integracyjnych zajmujących się osobami z niepełnosprawnością intelektualną.
- 4) Opiekunem praktyki powinien być oligofrenopedagog.
- 5) Czas poświęcony na przygotowanie się do zajęć z dziećmi z niepełnosprawnością intelektualną w domu nie wlicza się do czasu praktyki.

V) Cel praktyki

Celem praktyki jest gromadzenie doświadczeń związanych z pracą opiekuńczo-wychowawczą, dydaktyczną i terapeutyczną z dziećmi i młodzieżą z niepełnosprawnością intelektualną oraz niedostosowaniem społecznym oraz konfrontowanie nabywanej wiedzy psychologiczno-pedagogicznej z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym.

VI) Zadania do realizacji

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz dydaktycznych przez:

- 1) zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych, terapeutyczno-rehabilitacyjnych i dydaktycznych, poznanie sposobu funkcjonowania szkoły lub placówki, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
- 2) obserwowanie:
  - a) zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup uczniów z zaburzeniami w rozwoju i z niepełnosprawnością,
  - b) aktywności poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem specyfiki zaburzeń i nieprawidłowości rozwojowych,
  - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) - dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą (w tym samym i w różnym wieku) w sytuacjach lekcyjnych i pozalekcyjnych, uwzględniając problemy dzieci o specyficznych zaburzeniach w rozwoju,
  - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych i zespołach uczniowskich (klasach), ich specyfiki, prawidłowości i zakłóceń (uczniowie z trudnościami komunikacyjnymi, w tym z zaburzeniami autystycznymi, posługujący się językiem migowym i alternatywnymi metodami komunikacji),
  - e) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji (zajęć) oraz aktywności uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - f) toku metodycznego lekcji (zajęć), stosowanych przez nauczyciela metod, form pracy i wykorzystywanych pomocy dydaktycznych, z uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności oraz niedostosowania społecznego uczniów,
  - g) integrowania przez opiekuna praktyk działalności opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej,
  - h) dynamiki grupy (klasy), ról pełnionych przez uczestników grupy, zachowania i postaw uczniów,
  - i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów,
  - j) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności oraz niedostosowania społecznego,

- k) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej, z uwzględnieniem możliwości uczniów,
  - l) sposobu oceniania uczniów,
  - m) działań podejmowanych na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny uczniów,
  - n) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje i dostosowanie ich do potrzeb i możliwości percepcji uczniów w zależności od rodzaju i stopnia niepełnosprawności);
- 3) współdziałanie z opiekunem praktyk w:
- a) sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą oraz w zapewnianiu bezpieczeństwa,
  - b) podejmowaniu działań wychowawczych i terapeutyczno-rehabilitacyjnych wynikających z zastanych sytuacji,
  - c) prowadzeniu zorganizowanych zajęć wychowawczych,
  - d) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji (zajęć),
  - e) organizowaniu pracy w grupach, stosownie do możliwości i ograniczeń uczniów,
  - f) usprawnianiu zaburzonych funkcji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - g) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych adekwatnych do możliwości i ograniczeń uczniów,
  - h) doborze i wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej z uczniami o zróżnicowanych możliwościach i ograniczeniach,
  - i) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,
  - j) organizowaniu przestrzeni klasy,
  - k) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 4) pełnienie roli opiekuna-wychowawcy oraz nauczyciela, w szczególności:
- a) diagnozowanie dynamiki grupy oraz sytuacji uczniów w grupie,
  - b) poznawanie uczniów, ich sytuacji społecznej, potrzeb, zainteresowań i zdolności, z uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności oraz niedostosowania społecznego,
  - c) samodzielne prowadzenie działań opiekuńczo-wychowawczych i terapeutycznych wobec grup i poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem ich potrzeb, zgodnie z możliwościami wynikającymi z niepełnosprawności oraz niedostosowania społecznego,
  - d) sprawowanie opieki nad grupą w toku spontanicznej aktywności uczniów,
  - e) organizację i prowadzenie zajęć wychowawczych (w tym zajęć integrujących grupę i działań profilaktycznych) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
  - f) podejmowanie indywidualnej pracy z uczniami (szczególnie tymi, u których występuje potrzeba stosowania odrębnych działań opiekuńczo-wychowawczych ze względu na rodzaj niepełnosprawności lub niedostosowanie społeczne),
  - g) sprawowanie opieki nad uczniami poza terenem szkoły lub placówki,
  - h) planowanie lekcji (zajęć), formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
  - i) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej i rodzaju niepełnosprawności lub niedostosowania społecznego,
  - j) organizację i prowadzenie lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
  - k) wykorzystywanie w toku lekcji (zajęć) środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
  - l) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju i możliwości uczniów,
  - m) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności w miarę możliwości samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej, organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych,
  - n) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów z zaburzeniami w rozwoju, podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniem, z uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności lub niedostosowania społecznego,
  - o) podejmowanie działań wychowawczych o charakterze interwencyjnym w sytuacjach konfliktu, zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych i nieprzestrzegania ustalonych zasad,
  - p) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz innymi specjalistami pracującymi z uczniami;
- 5) analizę i interpretację zaobserwowanych i doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
  - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
  - c) ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych oraz wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
  - d) ocenę przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów,
  - e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych działań,
  - f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie słuchaczy.

VII) Formy praktyk

W trakcie praktyk słuchacz realizuje następujące formy aktywności:

- 1) wizyty w przedszkolach specjalnych, szkołach specjalnych i placówkach specjalnych lub integracyjnych zajmujących się osobami upośledzonymi intelektualnie.

- 2) obserwowanie zajęć;
- 3) asystowanie nauczycielowi prowadzącemu zajęcia;
- 4) samodzielne prowadzenie zajęć;
- 5) planowanie i omawianie zajęć prowadzonych przez siebie i innych (nauczycieli, słuchaczy).

Metody weryfikacji efektów kształcenia i kryteria oceny

Wiedza:

- 1) obserwacja studenta w trakcie praktyki;
- 2) sprawdzanie na bieżąco wiedzy przez zakładowego opiekuna praktyk,
- 3) opinia i oceny wiedzy studenta wystawiona przez zakładowego opiekuna praktyk w arkuszu ocen praktyki,
- 4) przygotowanie przez studenta karty samooceny z praktyki i jej analiza przez Pełnomocnika ds. Praktyk na Studiach Podyplomowych.

Umiejętności:

- obserwacja studenta w trakcie praktyki;
- sprawdzanie umiejętności studenta przez zakładowego opiekuna praktyk;
- opinia i oceny umiejętności studenta wystawiona przez zakładowego opiekuna praktyk w arkuszu ocen praktyki;
- wnioski z analizy karty samooceny studenta z praktyki, którą przeprowadza Pełnomocnik ds. Praktyk na Studiach Podyplomowych;
- wnioski z analizy przykładowych scenariuszy zajęć;
- wnioski z analizy przykładowych arkuszy obserwacyjnych.

Kompetencje społeczne:

- obserwacja studenta podczas realizacji zadań związanych z programem praktyki;
- sprawdzanie kompetencji społecznych przez zakładowego opiekuna praktyk oraz innych pracowników z przedszkola i szkoły podstawowej w trakcie praktyki,
- opinia i oceny kompetencji społecznych studenta wystawiona przez zakładowego opiekuna praktyk w arkuszu ocen praktyki,
- wnioski z analizy przykładowych scenariuszy zajęć;
- wnioski z analizy przykładowych arkuszy obserwacyjnych,
- analiza przez Pełnomocnika ds. Praktyk na Studiach Podyplomowych karty samooceny studenta z praktyki,
- dyskusja Pełnomocnika ds. Praktyk na Studiach Podyplomowych ze studentem.

VIII) Obowiązujące dokumenty

- 1) Formularz zgłoszeniowy praktyki
- 2) Porozumienie dotyczące praktyki podpisane między WSB a szkołą lub placówką, gdzie słuchacz ma zrealizować praktykę.
- 3) Obowiązek informacyjny RODO
- 4) Dzienniczek praktyki
- 5) Arkusz oceny realizacji praktyki słuchacza.
- 6) Karta samooceny słuchacza.
- 7) Wypełnione arkusze obserwacyjne z zajęć hospitowanych przez słuchacza według samodzielnie wybranego wzoru (5 różnych przykładowych – należy przygotować według wzoru podanego na zajęciach w AWSB lub według wzoru obowiązującego w danej szkole lub placówce).
- 8) Scenariusze (konspekty) zajęć poprowadzonych przez słuchacza (5 różnych przykładowych – należy przygotować według wzoru podanego na zajęciach w AWSB lub według wzoru obowiązującego w danej szkole lub placówce).

IX) Zaliczenie

- 1) W celu uzyskania zgody na praktykę należy przedłożyć do podpisu Pełnomocnikowi ds. Praktyk na Studiach Podyplomowych: 2 x formularz zgłoszeniowy praktyki, dwa egzemplarze Porozumień oraz Obowiązek Informacyjny ROD (można zostawić dokumenty bezpośrednio u Pełnomocnika podczas jego dyżurów stacjonarnych w Dziekanacie Studiów Podyplomowych, wysłać pocztą, wrzucić do skrzynki podawczej lub za pośrednictwem wydziału zamiejscowego).
- 2) W celu uzyskania zaliczenia z praktyki słuchacz musi złożyć komplet dokumentów opisujących praktykę po jej zrealizowaniu w szkole. (opisane w punkcie VIII)
- 3) Dokumenty ze zrealizowanej praktyki słuchacz zostawiają u Pełnomocnika ds. Praktyk na Studiach Podyplomowych lub w Dziekanacie Studiów Podyplomowych (można zostawić dokumenty bezpośrednio u

Pełnomocnika podczas jego dyżurów stacjonarnych w Dziekanacie Studiów Podyplomowych, wysłać pocztą, wrzucić do skrzynki podawczej lub za pośrednictwem wydziału zamiejscowego).

- 4) Praktyka pedagogiczna jest zaliczana bez oceny przez Pełnomocnikowi ds. Praktyk na Studiach Podyplomowych na ostatnim semestrze studiów.

UWAGA! Słuchacz obowiązkowo przed oddaniem kompletu dokumentów z praktyki powinien zrobić sobie ich kopię (ksero) na wszelką ewentualność.

Pieczęć placówki

Data wypełnienia.....

ARKUSZ OCENY REALIZACJI PRAKTYKI SŁUCHACZA
EDUKACJA I REHABILITACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ
(wypełnia szkolny opiekun praktyki)

Słuchacza/ słuchaczki .....

 Odbywanej w..... W .....
 (nazwa placówki) (miejsowość)

w okresie od ..... do ....., w liczbie godzin.....

Imię i nazwisko opiekuna praktyki .....

Oceniane elementy praktyki		Ocena stopnia osiągnięcia przez słuchacza założonych efektów kształcenia (tak lub nie)
Czy słuchacz zrealizował ogólnie 180/120 godzin praktyki w ramach przygotowania w zakresie pedagogiki specjalnej? (Proszę wpisać: Tak lub Nie). *Niepotrzebne skreślić		
Efekty kształcenia, czyli czy słuchacz:	1) posiada wiedzę psychologiczną i pedagogiczną pozwalającą na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania - uczenia się;	
	2) posiada wiedzę z zakresu dydaktyki i szczegółowej metodyki działalności pedagogicznej, popartą doświadczeniem w jej praktycznym wykorzystywaniu;	
	3) posiada umiejętności i kompetencje niezbędne do kompleksowej realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań szkoły, w tym do samodzielnego przygotowania i dostosowania programu nauczania do potrzeb i możliwości uczniów;	
	4) wykazuje umiejętność uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów;	
	5) umiejętnie komunikuje się przy użyciu różnych technik, zarówno z osobami będącymi podmiotami działalności pedagogicznej, jak i z innymi osobami współdziałającymi w procesie dydaktyczno-wychowawczym oraz specjalistami wspierającymi ten proces;	
	6) charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności;	
	7) jest praktycznie przygotowany do realizowania zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli nauczyciela.	
Ukształtowanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz dydaktycznych, czyli czy słuchacz:	1) zapoznał się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznał realizowane przez nią zadania opiekuńczo-wychowawcze, terapeutyczno-rehabilitacyjnych i dydaktycznych, poznał sposób funkcjonowania szkoły lub placówki, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzoną dokumentację;	
	2) obserwował:	a) zorganizowane i podejmowane spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup uczniów z zaburzeniami w rozwoju i z niepełnosprawnością intelektualną,
		b) aktywności poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem specyfiki zaburzeń i nieprawidłowości rozwojowych,
		c) interakcję dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą (w tym samym i w różnym wieku) w sytuacjach lekcyjnych i pozalekcyjnych, uwzględniając problemy dzieci o specyficznych zaburzeniach w rozwoju,
		d) procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych i zespołach uczniowskich (klasach), ich specyfikę, prawidłowości i zakłócenia (uczniowie z trudnościami komunikacyjnymi, w tym z zaburzeniami autystycznymi, posługujących się językiem migowym

		e) czynności podejmowane przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji (zajęć) oraz aktywności uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,	
		f) tok metodyczny lekcji (zajęć), stosowane przez nauczyciela metody, formy pracy i wykorzystywane pomoce dydaktyczne, z uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności oraz	
		g) integrowanie przez opiekuna praktyk działalności opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej,	
		h) dynamikę grupy (klasy), role pełnione przez uczestników grupy i zachowanie i postawy uczniów,	
		i) funkcjonowanie i aktywność w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów,	
		j) sposoby aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności oraz niedostosowania społecznego,	
		k) sposób zadawania i kontrolowania pracy domowej, z uwzględnieniem możliwości uczniów,	
		l) sposób oceniania uczniów,	
		m) działania podejmowane na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,	
		n) organizację przestrzeni w klasie, sposób jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje i dostosowanie ich do potrzeb i możliwości percepcji uczniów w zależności od rodzaju i stopnia niepełnosprawności);	
	3) współdziałał z opiekunem praktyk w:	a) sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą oraz zapewnianiu	
		b) podejmowaniu działań wychowawczych i terapeutyczno-rehabilitacyjnych wynikających z zastanych sytuacji,	
		c) prowadzeniu zorganizowanych zajęć wychowawczych,	
		d) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji (zajęć),	
		e) organizowaniu pracy w grupach, stosownie do możliwości i ograniczeń uczniów,	
		f) usprawnianiu zaburzonych funkcji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,	
		g) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych adekwatnych do możliwości i ograniczeń uczniów,	
		h) doborze i wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej z uczniami o zróżnicowanych możliwościach i ograniczeniach,	
		i) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,	
		j) organizowaniu przestrzeni klasy,	
		k) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;	
	4) pełnił rolę opiekuna-wychowawcy oraz nauczyciela, w szczególności:	a) diagnozował dynamikę grupy oraz pozycję uczniów w grupie,	
		b) poznawał uczniów, ich sytuację społeczną, potrzeby, zainteresowania i zdolności, z uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności oraz niedostosowania społecznego,	
		c) samodzielnie prowadził działania opiekuńczo-wychowawcze i terapeutyczne wobec grup i poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem ich potrzeb, zgodnie z możliwościami wynikającymi z niepełnosprawności oraz niedostosowania społecznego,	
		d) sprawował opiekę nad grupą w toku spontanicznej aktywności	
		e) organizował i prowadził zajęcia wychowawcze (w tym zajęcia integrujące grupę i działania profilaktyczne) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,	
		f) podejmował indywidualną pracę z uczniami (szczególnie tymi, u których występuje potrzeba stosowania odrębnych działań	

		opiekuńczo-wychowawczych ze względu na rodzaj niepełnosprawności lub niedostosowanie społeczne),	
		g) sprawował opiekę nad uczniami i wychowankami poza terenem szkoły lub placówki;	
		h) planował lekcje (zajęcia), formułował cele, dobierał metody i formy pracy oraz środki dydaktyczne,	
		i) dostosowywał metody i formy pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej i rodzaju niepełnosprawności lub niedostosowania społecznego,	
		j) organizował i prowadził lekcje (zajęcia) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,	
		k) wykorzystywał środki multimedialne i technologie informacyjne w pracy dydaktycznej,	
		l) dostosowywał sposób komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju i możliwości uczniów,	
		m) animował aktywność poznawczą i współdziałanie uczniów, rozwijał umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej, organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych,	
		n) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów z zaburzeniami w rozwoju, podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniem, z uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności lub niedostosowania społecznego,	
		o) podejmował działania wychowawcze o charakterze interwencyjnym w sytuacjach konfliktu, zagrożenia bezpieczeństwa, naruszenia praw innych i nieprzestrzegania	
		p) podejmował współpracę z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami;	
	5) analizował i interpretował zaobserwowane albo doświadczane sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, w tym:	a) prowadził dokumentację praktyki,	
		b) konfrontował wiedzę teoretyczną z praktyką,	
		c) ocenił własne funkcjonowanie w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych oraz wypełnianie roli nauczyciela (dostrzegał swoje mocne i słabe strony),	
		d) ocenił przebiegu prowadzonych działań oraz realizację zamierzonych celów,	
		e) konsultował się z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań,	
		f) omówił zgromadzone doświadczenia w grupie słuchaczy.	

.....
 Podpis szkolnego opiekuna praktyki

Charakterystyka praktykanta	Ocena przygotowania słuchacza (zgodnie ze skalą: bardzo dobry, plus dobry, dobry, plus dostateczny, dostateczny, niedostateczny)
Przestrzeganie uregulowań i wymogów szkoły	
Przygotowanie merytoryczne i metodyczne praktykanta	
Zaangażowanie i zainteresowanie pracą pedagogiczną	
Umiejętność realizacji konkretnych zadań w działalności pedagogicznej	
Poziom wykonywania zadań zawartych w programie praktyki	
Umiejętność nawiązywania kontaktu z uczniami	
Postawa zawodowa (etyczna oraz wykazane umiejętności osobiste i zawodowe)	
Umiejętność współżycia i współpracy w zespole. Kultura osobista	
Punktualność i zdyscyplinowanie w pracy. Obowiązkowość i odpowiedzialność	
Samodzielność	
Respektowanie uwag i wskazówek szkolnego opiekuna praktyki	
<p>Dodatkowe uwagi o praktykancie istotne w ocenie przydatności do zawodu nauczyciela</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
<p>Ogólna ocena praktykanta (zgodnie ze skalą: bardzo dobry, plus dobry, dobry, plus dostateczny, dostateczny, niedostateczny).....</p>	

.....
Podpis szkolnego opiekuna praktyki

.....
podpis i pieczęć dyrektora szkoły

KRYTERIA ZALICZENIA PRAKTYKI NA KIERUNKU W WYŻSZEJ SZKOLE BIZNESU W DĄBROWIE GÓRNICZEJ

Ocenę 5,0 (bardzo dobry)

Otrzymuje student, który podczas praktyk:

- prezentuje wysoki poziom wiedzy z zakresu swojego kierunku studiów,
- potrafi bardzo skutecznie wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu swojego kierunku studiów i przełożyć ją z wielkim powodzeniem na działania praktyczne,
- wykazuje wzorową postawę etyczną i wzorowe zachowanie względem podopiecznych i pracowników danej placówki,
- potrafi bardzo efektywnie pracować w zespole,
- w sposób pełny i rzeczowy dokonuje analizy problemów i dokumentacji związanych z działalnością danej placówki,
- bardzo sprawnie ustala plan postępowania z uwzględnieniem modyfikacji działania w stanach i sytuacjach problemowych,
- wzorowo, samodzielnie i sprawnie realizuje zaplanowane zadania przez opiekuna praktyk,
- w pracy podejmuje działania określone i wskazane przez opiekuna praktyk oraz wykazuje się własną inicjatywą i wzorowym zaangażowaniem,
- cechuje się kreatywnością w działaniu i łatwością w nawiązywaniu kontaktów, jest komunikatywny.

Ocenę 4,5 (dobry plus)

Otrzymuje student, który podczas praktyk częściowo spełnił kryteria odnoszące się do oceny 5 (bardzo dobry).

Ocenę 4.0 (dobry)

Otrzymuje student, który podczas praktyk:

- prezentuje zadowalający poziom wiedzy z zakresu swojego kierunku studiów,
- potrafi dosyć skutecznie wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu swojego kierunku studiów i przełożyć ją z powodzeniem na działania praktyczne,
- wykazuje właściwą postawę etyczną i właściwe zachowanie względem podopiecznych i pracowników danej placówki,
- potrafi wystarczająco efektywnie pracować w zespole,
- wystarczająco dobrze dokonuje analizy problemów i dokumentacji związanych z działalnością danej placówki,
- sprawnie ustala plan postępowania z uwzględnieniem modyfikacji działania w stanach i sytuacjach problemowych,
- prawidłowo, samodzielnie i sprawnie realizuje zaplanowane zadania przez opiekuna praktyk,
- w pracy podejmuje działania określone i wskazane przez opiekuna praktyk.

Ocenę 3,50 (plus dostateczny)

Otrzymuje student, który podczas praktyk częściowo spełnił kryteria odnoszące się do oceny 4 (dobry).

Ocenę 3,0 (dostateczny)

- otrzymuje student, który podczas praktyk:
  - posiada niewielki zasób wiedzy z zakresu swojego kierunku studiów,
  - potrafi dostatecznie wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu swojego kierunku studiów i przełożyć ją na działania praktyczne jeżeli pomaga mu w tym opiekun praktyki,
  - wykazuje odpowiednią postawę etyczną i odpowiednie zachowanie względem podopiecznych i pracowników danej placówki,
  - potrafi pracować w zespole,
  - dokonuje analizy problemów i dokumentacji związanych z działalnością danej placówki po ukierunkowaniu przez opiekuna praktyk,
  - ustala plan postępowania z uwzględnieniem modyfikacji działania w stanach i sytuacjach problemowych przy pomocy opiekuna praktyk,
  - realizuje zadania zaplanowane przez opiekuna praktyk tylko we współpracy i z instruktą opiekuna praktyki,
  - w pracy podejmuje działania określone i wskazane przez opiekuna praktyk.
  - jest zainteresowany pogłębieniem wiadomości i podnoszeniem sprawności swojego działania,
  - w pracy ogranicza się wyłącznie do realizacji poleceń opiekuna praktyk.

Ocenę 2,0 (niedostateczny)

- otrzymuje student, który podczas praktyk:
  - posiada bardzo mały zasób wiedzy z zakresu swojego kierunku studiów,
  - nie potrafi wykorzystać posiadanej wiedzy z zakresu swojego kierunku studiów i nie posiada umiejętności do działania praktycznego nawet, gdy opiekun praktyki mu pomaga,
  - wykazuje nieodpowiednią postawę etyczną i nieodpowiednie zachowanie względem podopiecznych i pracowników danej placówki,
  - nie potrafi pracować w zespole,
  - nie potrafi analizować problemów i dokumentacji związanych z działalnością danej instytucji i to nawet po ukierunkowaniu przez opiekuna praktyk,
  - nie ustala planu postępowania z uwzględnieniem modyfikacji działania w stanach i sytuacjach problemowych, ogranicza się wyłącznie do realizacji poleceń opiekuna praktyk,
  - realizuje zadania zaplanowane przez opiekuna praktyk tylko we współpracy i z instruktą przedszkolnego opiekuna praktyki,
  - zlecone prace wykonuje niepoprawnie nawet we współpracy i z instruktą opiekuna praktyki,
  - nie jest zainteresowany pogłębieniem wiadomości i podnoszeniem sprawności swojego działania,
  - w pracy ogranicza się wyłącznie do realizacji poleceń opiekuna i wykonuje je z niechęcią.

Do **KARTY ZALICZENIOWEJ PRAKTYKI** należy dołączyć wydruk kwestionariusza ankietowego.

Kwestionariusz znajduje się pod linkiem: <http://wsb.edu.pl/praktyki/ankieta>

Przewodnik do prawidłowego wypełnienia obowiązkowej ankiety z realizowanych praktyk studenckich znajduje się w plikach do pobrania na stronie internetowej Uczelni w zakładce „Praktyki studenckie”.

